

PEST, SEPTEMBER 18.

38. szám.

II. FÉLÉV. 1862.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer: csütörtökön. Előfizetési díj: helyben félévre 1 ft 31 kr., s egész évre 2 ft 62 kr. a. ér.; vidékre postán félévre 1 ft 66 kr., s egész évre 3 ft 32 kr. a. ér. Az előfizetési pénzek a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalába (Lipót-utca 8. sz.) bérmentesen, a lap szerkesztését illető levelek pedig a „Katholikus Néplap” szerkesztőségéhez (kegyes tanítórendűek épülete 35. sz.) intézendők.

Az isteni ige hallgatása.

(Folytatás)

Azt is nem egyszer nehezteléskép hallók megjegyztetni egyházi beszédeinkről, hogy azokban a korszakhoz illő simulást nem venni észre.

Egyházi beszédeink mind megannyi külön sugár egy fényes napnak, mely megvilágosít minden, a világra született embert; azon igazi napnak, melynek világossága az összes földkerekségen elárad, vagyis magának Krisztus Jézus tanításának egyes tündöklő sugarai. Kell tehát, hogy ugyanazon természetűek legyenek, mint maga a nap, melyből eredtek; kell, hogy abban mint központjokban pontosuljanak össze. És ebben áll a kath. egyház csodálatos egysége. Azt igényelni tehát töltünk, hogy a korszakhoz alkalmazkodjunk egyházi beszédeinkben, annyit tesz, mint kívánni, hogy a főnebb említett központossággal fölhagyjunk s a hit-szakadás nyilvános veszélyének magunkat kitegyük. — A világ korszakozása nem egyéb a világ testszerinti bölcseségénél, melynél fogva szüntelen csak azt, mi az övé, és nem azt, mi a Jézus Krisztusé, keresi. Valamint az isteni bölcsület felülhaladja az emberek bölcseségét, úgy ennek alárendeltje soha nem lehet, s e szerint soha sem is alkalmaztathatja magát hozzá. A világ szelleme meg nem fér Jézus szellemével. Nem is lehet e szerint akként szerkeszteni egyházi beszédeinket, hogy mintegy egybeolvadjanak a kor szellemével. Két urnak szolgálni nem lehet. A világ szelleme változókéony, mit Jézus tanításának szelleméről, mint isteniről mondanunk nem lehet; mert: „Ég és föld elmúlnak, de az én beszédeim el nem múlnak” (Mát. 24, 35.), mondja Jézus. Ha tehát az egyház papjai az uralkodó korszakhoz simulnának, magát a Jézus tanítását újítások- és változtatásoknak vetnék alá; mit ismét, ha az egységesség jellemével fölrüházott egyház kebelében maradni akarunk, nem tehetünk. A világ szelleme tévelyeken s bűnös fogalmakon alapul; hitközönyt, észistenítést, anyagszeretetet stb. ilyféléket mint nyomorult vívmányait tűz-vén ki zászlaira: hogyan lehetne tehát simulni hozzá

egyházi beszédeinkben? „Hogyan lehet, kérde sz. Pál, egy társaságban az igazság a hamissággal? avagy mi-csoda egybeköttetése vagyon a világosságnak a sötétséggel? Micsoda egyezés állhatna meg Krisztus és Beliál között? avagy miben osztozó társa a keresztény a hitetlennel?” (II. Kor. 3 r.)

Igaz ugyan, hogy a jelen kor szelleme szépen hangzó morális elveket is hirdet s úgy pengeti azokat, mintha tőle erednének; holott mintegy lopva elsajátítják azok Krisztus egyházának isteni tanításából, melyből erednek. S mégis azt kívánják, hogy az egyház alkalmaztassa magát tanításában a világhoz! Valljon nem annyit tenne-e ez, mint a mesternek a maga tanítványát követni; vagy kívánni, hogy a tenger a csermelyt, mely belőle eredt, fölkeresse? — Igen jól tudjuk a titkos rugót, melynél fogva a világ bölcsei a keresztény morál elveit, mint magukéit uton utólen hirdetik; tudjuk lirinei sz. Vincze után, miszerint: „Valahányszor az alapostolok, álproféták s áltanítók a szentírás mondatait, melyekre, mint általok balul értelmezettek fektetik tévelyekiket, fölhasználják, nem szenved kétséget, hogy mindannyiszor mesterök riasztogásaival élnek, melyeket ő soha ki nem talált volna, ha csak nem tudta volna, miszerint ott, hol a tévutrávezetésről van szó, könnyebb mód az elesábitásra nincsen, mint há az isteni ige tekintélyét kiindulási pontunkul veszszük” *). Tudjuk szóval, kik lappangnak a pávatollak alatt; látjuk a karmokat, melyek a juhbőr alól kibúvnak, mert Jézustól tanultuk, miszerint: „Gyümöleseitekről megismerenditek őket.”

Sz. Pál apostol a tanító egyházzal mondja: „Mi az Istennek vele együtt dolgozó munkásai vagyunk;” a hallgató egyházzal pedig: „Ti pedig az Istennek mezeje vagytok, az Istennek építménye vagytok” (I. Kor. 3. r.).

Egyházi beszédeink mind megannyi elvetései az isteni igének, a jó magnak, mely az előttünk barnuló földtáblába, a hivek szívébe vettetik be. A magnak e szerint, mely általunk vettetik, jónak, igaznak kell len-

*) Vincent. Lic. Comment. in f. e. operum S. Salviani.

nie. Nem szabad azt másunnan venni, hanem csak a mennyei földműves magtárából, melyet gyermekeinek lelki táplálására kijelölt. Jézusnak ezen magtára maga az ő általa alapított egyház, hol a jó mag a Szentlélek ellenőrködése mellett mindig őriztetik. Ő azon galamb képében elrejtett isteni bölcsesség, mely folyvást működik Jézus tanítása, a nagy buzahalmaz fölött, hogy abba konkoly vagy szemét be ne vegye magát. S hahogy mégis az ellenséges ember merészkednék konkolyt hinteni közé, ő azonnal kiszemeli, kitisztítja attól s megszede üzi el magától a buzahamisítót. Azt kívánni tehát, hogy a korszellemhez simuljunk egyházi beszédeinkben, nem ténne egyebet, mint kívánni, hogy ne Jézusnak magtárából, hanem a világbölcsület magtáraiból vegyük a hiveink szívébe vetendő buzaszemeket. Nem lennénk-e tehát hűtlen szolgálói az Urnak illetően eljárásunk által? Annyit ténne ez, mint konkolyt hinteni a buza közé s megkárosítani a mennyei földművest, ki azért bocsátkozék le hozzánk, hogy tiszta magot vessen szívénkbe s oly kenyeret teremtsen ott, mely az örök életre táplál minket. S mily gyümölcsöt teremne aztán az oly konkolyos buza? Oly gyümölcs volna az, minőről Flavius József a zsidó háborukról irt történetében teszen említést, mely az ő korban a tüzeső által elpusztult Sodoma környékén található lett volna, mely kívülről ugyan szépnek emivalónak látszék, de belülről füsttel s hamuval telve vala; oly gyümölcsöt, melynek ízétől még késő utódaink fogai is megválnak. A gyümölcs nem lehet jobb az elvetett magnál; ha a mag nem jó, gyümölese is rossz lesz. — Ha mi a világ szellemétől átjárt tanokat hirdetnők, azok nem Isten — hanem világszerinti tettekben gyümölcsöznenek, romlandó gyümölcsben, mely meg nem marad, mely örök életet sehogy nem adhat; holott egészen más gyümölcsöt természeteni Krisztustól hivatva vagyunk, ugymint ki tanítványaihoz s ezek törvényes utódaihoz mondá: „Én választottalak titeket és rendeltelek titeket: hogy elmenvén, gyümölcsöt hozzatok, és a ti gyümölcsötök megmaradjon“ (Ján. 15. 16.) A ki mint vet, úgy arat. Igen helyesen intetünk e tekintetben sz. Pál apostol által: „Meg ne csalatkozzatok, úgy mond, az Isten büntetlenül meg nem csufoltatik; mert, a mit az ember vetend, azt fogja aratni is. A ki testi vágyakodást vet, a testből arat veszedelmet; a ki pedig léleknek tökéletesítésére vet, a léleknek előmeneteléből arat örök életet“ (Gal. 6. r.). (Vége követc.) Ha f n e r I g n á c z.

A jó leány.

Férjhez mennék, férjhez kérnek,
Ökre, lova a legénynek,
Szántóföldje, kaszálója,
Pénze annyi, hogy csak szórja.

Barna, piros az orezája;
Gyönyörűség nézni rája;
Szép termete, karesu, nyalka,
Hejh beh sok lány kapna rajta.

Nekem nem kell; mert hiába,
Ha beállit a csárdába,
Alig pillant a kancsóra,
Már az Istent káromolja.

Fáj a szívem, hogy' ne fájna?
Mért is olyan rossz a szája?
Szép is, dus is, de férjemnek...
Inkább szívem repedjen meg.

„Jóság fája az életnek:
Árnyin a jók nyugtot lelnek;
Zöldel, virul, hajt szüntelen
És gyümölcsül üdvet terem.“

Életednek bus alkonyán
Ezt hagyád rám, édes anyám,
S mert leányod híven szeret,
Meg is tartja intésedet.

Nagy kőházba férjhez kérnek:
Ökre, lova a legénynek,
Szép kilátás, aranyhegyek,
De én hozzá mégsem megyek.

L. á z á r.

Ember tervez, Isten végez.

— Népies beszély. —

I.

Milyen az élet, olyan a halál.

— Ah! a kis harang!
Haldoklik hitvesem.*

Magyarország felső részén, fön a magas Kárpátok bérczeinek tövében kies völgyben egy kis falu fekszik, melyet mi Békefalvának fogunk nevezni. Ha a hegy tövénél elterülő síkságról tekintjük Békefalvát, nem látunk belőle mást, mint a templom bádogos tornyát és a magasabb helyen szomorkodó várdüledéket. A házakat lombos fák takarván el. Hogy könnyebben tájékozhasssa magát az olvasó történetünk színhelyén, képzeljen magának mindenek előtt délről éjszak felé húzódo hegylánczot, melynek tövében közvetlenül az alatta fekvő házak után gyümölcsös kert, tetején pedig lombos erdők vannak. A falu végén magánosan álló szikladomb van, melyen a düledező vár romjai hevernek; egy esőrgedező patak mellett áll a templom, homlokzatával a vár, hátulsó részével pedig a falu felé fordulva. A kis patak, mely a várrom alatt bontakozik ki a sziklák közül, átfolyja a hegy mentében az egyetlen, de hosszú utczát és egy a falu végén vidáman kerepelő malmot hajt. Ezen futólagos leírásból kiviláglik, hogy Békefalvának szép, sőt regényesnek mondható fekvése van. Ezen előnyt még becsesebbé teszi azon körülmény, hogy a természeti szépséghez anyagi jólét is járul, mi különben nagyon ritkán szokott történni. Ugyanis a hegy tövénél kezdődő róna izletes kenyeret, a hegy szőlőnedvet és tüzelőt szolgáltat. Meg is látszik az anyagi jólét Békefalván. A termésköböl épült házak csinosak és tiszták; a templom és tanoda jókarban állnak; csak a koresma van feltűnőleg elhanyagolva, mi nagy dicséretökre válik a békefalviaknak. Maga a lakosság vidám kedélyű, munkás, józan és, hála Istennek! tiszta erkölcsű. Abban, ki legelőször jön a népes városból vagy más faluból Békefalvára, mindez édes és felejthetetlen benyomást hagy hátra. A nyugodt és békés, mert

folytonos munkával töltött életet ritkán zavarja meg szomorú vagy éppen botránnyos esemény. És ha mégis történik, hogy valami rendkívüli dolog adja magát elő, a rend és béke csakhamar beáll ismét, mint ezt a következő esemény is be fogja bizonyítani.

Hogy jobban megismerkedjünk Békefalvával, sétáljunk végig egyetlen csinos utcáján, hiszen ugyanis éppen vasárnap délután van. A falu közepén a többenél nagyobb és csinosabb ház áll, mely különösen magára vonja figyelmünket. Előtte terebélyes hárs őrködik, nehogy a verőfény ellankasztja az ablakokban ékeskedő szébbnél szebb virágokat. Emeli ezen ház érdekességét a kis fekete tábla is, melynek párját hiában keresnők a faluban, mert minden helységben csak egy bíró van. Az udvarról, melyet piros, zöld és kék cizfáságokkal ékesített kapu és kerítés takar el kandi szemünk előtt, busan néz ki az utcára a kutágas. A ház belsejét, mint idegenek, nem tekinthetjük meg, menjünk tovább. Ha kiértünk a várom alá, néhány kis házat pillantunk meg, melyek, mintegy számkivetve a faluból, elkülönözve állnak a hegy mentében. Tekintsük meg ezeket is, hiszen sokszor a gunyhóban többet tapasztalhatunk mint a palotákban. Ezek közül egy különösen magára vonja figyelmünket kellemes külseje által. A földtől alig négy lábnyira eresz alatt szép fehér falak vannak, melyek oly tiszták, mintha minden nap buesu volna Békefalván. A ház előtt fekvő kertecskében néhány rózsabokron és virágágyon kívül csak zöldséget találunk; mi arról tanuskodik, hogy a tulajdonos élvezetet és hasznot akar nyerni kertjéből. Az alacsony kerítésen át látjuk, hogy az udvaron is a legnagyobb rend és tisztaság uralkodik. És most bevégeztük volna szemlénket, mert a váromot alkonyatkor a baglyok miatt nem szokták a békefalviak fölkeresni. — Térjünk tehát vissza a faluba.

A nap leszállt a hegyek mögé, csak a messze rónát és az ég boltozatát aranyozzák sugarai. Az erdők szárnyasai egymás után visszasietnek buvóhelyeikre a sikságról. A hegyekről lesiető tehén- és birkaordák kolumppjai százszorosan verődnek vissza a sziklákon. A nemsokára bekövetkező csöndet megelőző sajátságos morajba belevegyül az „Ur angyalá” ra intő harang kedves hangja. Mindez különösen hatja meg a szívet; a keblet édes érzés dagasztja, mely imában nyeri kifejezését.

De ime ismét fülünkbe hat a harang síró hangja, mely a kereszténynek élte utolsó pillanatait hirdeti. Alig kongott a lélekharang néhány percig, midőn a templomból kilép a pap a haldoklók utieledelel. Utána ajtatos hívek kis csoportja megy, mely minden háznál növekedik. Az utcán állók térdre borulnak és így fogadják az ég és föld Urát, kivel áldást osztogatva, halad el a pap házaik között. És ezen tisztelet, hódolat és imádás helyén van. Vajha mindenütt megadnák a szerető Jézusnak a szeretet ezen adóját!

A ház, melybe az Oltári-szentség vitetik, éppen a bíró háza. Az udvaron számosan gyülekeztek össze az ismerősök és rokonok. Minden ajak szívből fakadt buzgó imát rebeg a beteg lelki és testi jóléteért! A galamb-fehér hajú agg plebános belép a beteg szobájába.

— Béke legyen ezen házzal — mondja szelid hangon.

— És mindazokkal, kik benne lakoznak — feleli a kántor.

A plebános, miután letette az Ur sz. testét a gyóles-abroszszal beterített asztalra és megcsókoltatta a bíróval a feszületet, leült a beteg ágyához, hogy elfogadja annak töredelmes gyónását. Fél óra után megkönnyebült lélekkel feküdt a haldokló halálos ágyán. Kiaszott arcán az öröm és megelégedés sugara nyugodott, midőn a plebános az Ur sz. testét nyujtá neki ezen szavakkal: „Fogadd, testvérem, urunk Jézus Krisztus testét utra valóul, ki tégedet a rossz ellenségtől megmentsen és az örök életre vezéreljen.” A szent szertartás bevégezése után eltávoztak a hívek. A beteg ágya körül siránkozó neje és néhány rokon állottak. A bíró, érezvén végpercezenek közeledtét, ekkép szólítá meg a szomorúkodókat:

— Jöjtek közelebb, kedveseim! Imádkozzatok érettem, hogy Isten kegyelmezzen nekem méltatlan szolgálójának. Mindenemet neked hagyom, hű hitvesem, és fiamnak. Halálom után tisztázzatok ki mindent! A falu — itt megszakadt a bírónak életfónala.

A virrasztásról, temetésről nem szólunk. Inkább állapodjunk meg a ravatálnál és vessünk egy pillantást annak lefolyt életére, ki oly nyugodtan tudott meghalni.

Ezen esemény előtt tizenkét évvel B o r d á c s Mihály békefalvi telkes gazda egyetlen leányát T ö m k e i János nevű szolgálójának adta nőül. A szegény szolga méltó volt ezen szerencsére; mert nejét mindig szeretve tisztel és öröklött gazdaságát mások kára nélkül szorgalma által növelte. Nem csak maga és családja volt mindig buzgó katolikus, hanem eselédjeit is iparkodott erényes és istenfélő emberekké tenni. Kenyerét mindig készségesen megosztá a szűkölködőkkel. Nemsokára bírónak választott ezen tetőtől talpig beesületes ember, kinek halottas ágyánál állottunk. Miért ne hagyná itt nyugodtan ezen árnyékvilágot ily ember, kinek egész élete munka, jó cselekedetek és imádság volt. Egyedül az eshetett neki nehezen, hogy szeretett hitvesét özvegyül hagyja és hogy egyetlen fiától meg kell tagadnia az az apai áldást. Pista t. i. (így hívták Tönkeinek fiát) mint deák a városban volt és így atyjának halála felől mítsem tudott! (Folytatása követhet.) R é t h e i I s t v á n.

A pesti kath. legényegylet alapíttatásának hetedik emlékünnepe.

Az egyház egyik újabbkoru, de nagy horderejű intézménye a kath. legényegylet. Valóban kiszámíthatlanok azon jótékony befolyásnak hasznai, melyeket ez egylet az iparos osztály növendékifjúsága körében előhozni hivatva van nem csak vallás-erkölcsi, hanem társadalmi szempontból is. Alig van valaki, ki teljesen nem méltányolja mindazon törekvést, melyeket buzgó egyházi férfiak, nemkülönben az egyház s a társadalmi jólét érdekében nemesen érző, fáradszatólanul működő világi urak a fiatal iparosok vallás-erkölcsi nevelésében, oktatásában s megővésében kifejtjenek. Hisz ép akkor, ép azon veszélyteljes korban lépnek ezen ifjak a nagy világ zajába, mely kor legkönnyebben enged az ezernemű csábításoknak, leghamarább megfélemedezik a jó oktatások- s tanácsokról, melyeket részint a szülői házban, részint a mesterek körében hallott. Az inas évek szigora megtárgulván, vajmi hamar elragadtatik az ifju a nyert szabadabb életmód csábingeré által, gyakran a szabadosságban képzele a polgári szabadságot, annak vakon hódolva s fájdalom,

Istene s szent vallása iránt legalább is meglágyulva. Valódi lelki jóeselekedet, menhelyet nyitni az ily, polgári sorsuknál fogva magukra hagyott kath. ifjaknak, menhelyet, melyben megőrizhetik ifjúságuk életvidor ártatlanságát, gyakorolhatják vallásos kötelességeiket s azok gyakorlásában megerősödhetnek, — menhelyet, mely reájok nézve a szükséges utonevelés s utóoktatás templomává legyen.

E menhely a legényegylet.

Anyaszentegyházunk dícsőségéhez tartozik, hogy az ő kebeléből sarjadzott föl a fiatal iparosok lelki s polgári jólétét s boldogságát megalapító s emeképző intézmény, nyújtván azt, mit a nagy világ nem adhat, talán adni sem akar. A vallás és jó erkölcs képezi a középpontot, melyből itt minden kiindul s melyhez ismét minden visszavitetik; a vallás egyszersmind a kapos, mely a különféle származású, nemzetiségű és polgári hivatású ifjakat egy keresztény családdá olvasztja össze a különbséget és személyválogatást nem ismerő szeretetnek szent ihlete által; együtt végzik közös imádságukat, együtt teljesítik vallási kötelességeiket; együtt jelennek meg az Úr házában, hogy a penitencia-tartás szentségében bűneiktől megszabaduljanak és testvéreikül együtt járuljanak az Úr asztalához; együtt hallgatják a vallásoktatást és keresztény intéseket; együtt és mindnyájan tetteleg gyakorolják és vallják sz. hitüket.

Ilyen a kath. legényegylet szelleme!

A többi mind mellékes, noha épen nem minden fontosság nélkül. Vannak polgári erények is, melyeket jókorán kell kezdeni gyakorolni. A szakismeretekben jártasság, a műhelyekben szorgalom, pontosság és lelkismeretesség, a nyilvános életben becsületesség, a szerény, békés, barátságos és illedelmes együttlét és társalgás, a világi örömeiben józan mérsékletesség, az ország koronás királya iránt alattvalói hűség, a törvények pontos megtartása, a hatóságok iránt tisztelet és engedelmesség, szeplőtelen és áldozatkész hazaszeretet, ezek s ilyenek a polgári erények, melyek ápolására a kath. legényegylet hivatva van.

Szerencsés a város, melyben ily egylet megalapították és virágzik.

1856-iki sept. 8-án főmagasságu bíbornok-hg-primás és esztergomi érsek ő eminentiája fényes ünnepélyességgel nyitotta meg az általa édes hazánkba átláptalt s a fővárosban ezélszerűen szervezett első kath. legényegyletet. Ez idő óta ő eminentiája annak nem csak kegyes ápolója, de majdnem egyetlen főntartója is. Az egylet megalapításának évfordulati napját a legények évenként bizonyos meghatározott ünnepélyességgel ülik meg, hálával és fűi szeretettel emelvén föl szíveiket az iparosok kegyes atyjáért, bíbornok-hg-primás ő eminentiájáért. Az idén is megtartott ezen szerény ünnepély példás ajtatossággal és megfelelő díszszel a következő rendben:

Sept. 8-án korán reggel sereglettek össze az egyleti tagok közül mintegy 200-an a pesti-terézvárosi templomban, a hol sz. gyónásukat végezték. Félnyolcz órakor volt a esőndés mise. Evangéliom után az egyletnek egyik protestans vendégtagja, ki már régóta táplálta szívében a forró kívánságot, visszatérni a kath. egyház anyai kebelébe, négy, égő szövétneket tartó segéd-től körülvéve s a legények dékánja, mint tanu által az oltárhoz kísérve, ünnepélyesen letette a kath. hitvallást a szentmisét szolgáltató egyleti elnök, e lap szerkesztője kezébe — Valóban épületes jelenet volt az, midőn ugyanaz utóbb, szentelt gyertyát tartva kezében, az Úr asztalához járult és példás ajtatossággal legelőször részesült a legméltóságosabb Oltári-szent-ségben. Mise után az egyleti elnök magyar és német nyelven oltárbeszédet mondott a zászló alatt körül-sereglett tagokhoz, elevenen festvén a boldog lelki állapotot, melybe a penitencia-tartás szentsége által helyeztettek.

A templomi ajtatosság befejezte után hosszú sorban a gyönyörű zászló elővitelle mellett visszaindultak a tagok az egyletbe, előkészületet teendők a közelgő ünnepélyre.

Tíz óra tájban, mintán több vendég — köztök Bíró László kanonok s kir. táblai praelatus ő nsgát volt szerencsénk tisztelni — egybesereglett, az elnök alkalmi beszéddel nyitotta meg az ünnepet. Beszédében kifejténi törekedett, hogy a kath. legényegyletnek a polgári társadalom három legnagyobb s egyszersmind legveszélyesebb ellencével kell megküzdnie: a vallástalansággal, a világi örömeinek dívatózó, élvdühvel batáros va-

dászásával és a fejét magasra hordó tudatlansággal; szívből fakadó hálával emlékezett meg az egylet alapítója s főntartójáról, bíbornok-hg-primás ő eminentiájáról, ki az idén a házbér kifizetésére szolgáló 200 o. é. frton kívül a pesti kath. legényegylet számára 1000 forintot tett le örök alapítványul; hálával említette föl továbbá az ide i. ez. jötevőket, kiknek sora következő: A Sz. István-Társulat adott 50 frtot s a társulati magyar és német lapokat, Bottlik János ur 10 frtot, a szatőcs ezéh 5 frtot, Trautwein János tanár 2 frtot, boldogult Márkfi Samu hagyományából kamatul 1 frt 50kr, a halás ezéh 10 frtot, a fodrás ezéh 5 frtot, a könyvkötő ezéh 5 frtot, Kősztlér József 2 frtot, a bábsütő ezéh 5 frtot, a kertész ezéh 10 frtot, Körbel F. ur 5 frtot, a nyerges ezéh 10 frtot, Ráth József ur 6 frtot, Czetler J. 1 frtot, Cziráky Dezső grófnő ő excja 10 frtot, a kefekötő ezéh 5 frtot, a kovács ezéh 5 frtot, a kéményseprő ezéh 10 frtot, a csizmadia ezéh 10 frtot, Kutschera József ur 2 frtot, végre Bíró László ő nsga adott 10 frtot; — hálaköszönettel említette még föl a t. ez. tanár urakat, kik a legénytagokat ingyenoktatásban részesítették. Az egyleti elnök ezen előadása után következett a jutalomosztás. Ugyanis boldogult Reseta János, nyugalmazott m. egyetemi tanár alapítványt tett le, melynek kanatjait évenként azon magyarszülöttű egyleti tag nyerve el, ki valláskötelességeit a legpontosabbban teljesíti, az egyletet szorgalmasan látogatja, szóval a többinek példányképül föltüntethető. E díszes jutalomra az idén az elnök által Pallády Ferencz, pesti születésű asztalos segéd érdemesítettet. — Az elnöki beszéd után a tagok közül Mayer Boldizsár, szabósegéd magyarul, és Spanberger Alajos fűsűsegéd németül tartottak az ünnephez mért alkalmi beszédeket. A szerény ünnepet a nemzeti himnuszok szabatos eléneklése fejezte be.

Megengedik t. olvasóink, ha ezen, szívünk melegevel olyannyira ápolat egylet érdekében néhány kérés szót bátorkodunk ide esatolni.

A kath. legényegylet hasznos és szükséges — fölösleges volna ezt bővebben bizonyítanunk, — főnállása azonban, főleg itt a fővárosban anyagi segélyezéstől tételeztetik föl. A pesti kath. legényegylet évi szükségének fedezésére körülbelül 800 o. é. frt szükségeltetik; pedig nincs több mint 1000 frtnyi alapítványa. Sz. k. Pest városa reménylhetőleg ezental is, mint eddig, 100 o. é. frtnyi segélyadományban részesítendi az egyletet. Földözendő volna tehát és biztosítandó 700 frtnyi évi jövedelem.

Hazafini bizalommal fordul elapszerkesztője mint a pesti katolikus legényegylet elnöke a nagylelkű jötevőkhez, méltóztassanak a pesti kath. legényegyletnek megalapításához szeretetadományaikkal a fiatal iparosok válláserkölesi jólétének érdekében kegyesen hozzájárulni.

A kegyes adományok e lap szerkesztőségéhez kéretnek beküldetni, mely lapban azoknak átvétele pontosan és hálaköszönettel közönlint föl fog sorolattni.

Jakab szomszéd levelei.

XXV.

(Folytatás.)

„Midőn gyermeked érteni kezd, akkor kezdje az Istent ismerni.”

„Midőn beszélni tanul, akkor tanulja az Istent imádni.”

„Midőn először emeli föl kis kezét, hogy anyját átölelje, mondhatlan édes öröm fogja el a szívedet. Jó, de hogy örömed tartós, örökös legyen, kerítsd le nyakadról azt az ölelő kis kezét, vidd a homlokára s tanítsd — keressznet vetni.”

„Ha neked úgy tetszik, legyen gagyogni kezdő nyelvének első szó az „Édes apám s édes szülém”: de második szó a „Mi Atyánk” legyen.”

„Ha majd ki tudja mondani: „Anyám, adj kenyeret!” örömtől dagad a kebel, melyen őt ápolod. Jó, de hogy örömed tartós, örökös legyen, tedd össze kezéit s mondasd vele: „Mindennapi kenyereinket add meg nekünk ma.”

„Az ilyen kezdet malasztos alapja lesz a te kis szívkinésed vallásosságának; ha — tudnillik — az ily áldott oktatást példátok szentesíti az ártatlan szív előtt; mert hiszen nem láttuk még a tigrisnek bárány fiát, de biz az ölyvnek sem lehet galamb fia: a vallástalan szülőknek sem lesz vallásos gyermekök. Azt lássa bennetek a kisdéd, a mire tanítjátok; legyen szent előttek a vallás, nevezzétek a gyermek előtt az Istent mély tisztelettel, imádkozzatok szívbéli áhitattal: az ilyen példával támogatott oktatás ülteti be, oh sőt áldásos esirába is hozza a gyermek szívében a vallásosságot. S az ilyen nevelés már a kisdéd ártatlan korában boldogító jutalommal fizeti meg a szülők fáradozását. Igazat szólva, a gyenge értelmű gyermek első éveiben csakugyan nem fogja még föl tisztán, nem érti át teljesen az első oktatást. Nem érti: mi az Isten, kit mindjárt szülői után kellett neveznie? Nem látja be, miért kell az Istentől kérnie a kenyeret, melyet szülői adnak neki? De a természet jobb ösztöne s a szeretet szent érzete, mely ártatlan szívét az őt ápoló szülőkhez hathatósan vonzza, ébreszt tiszta lelkében egy jámbor sejtelmet. miszerint az az Isten, kit szülői hön imádnak, kinek imádságára őt is buzditják, kit vele atyának neveztetnek, nagy jóság s nagy jóságában szeretetre méltó. S e titkos sejtelen már a vallásosság első lépéseje a gyermek szívében. E sejtelen mellett örömmel fog ő hajolni a szülői oktatás s példára: örömmel nevezi égi atyját s látva buzgó imádkozásodat, ösztönszerűleg melléd borul, összekulesolja kis kezeit, édesen emeli ártatlan tekintetét az ég felé, s öntudatlanul is oly szívesen mondja utánad a „Mi Atyánk”-ot, hogy mennyei Atyánk is kedvét találja benne, neked pedig szíved kinesének ez együgyű buzgósága édes jutalom lesz, melynek boldogító öröme fölé egy ország birtokával.”

„Ha aztán így az első lépést jól kezdted, a vallásos érzést kis gyermeked szívében fölbresztetted, ápolod s fejleszted azt tovább az ő növekedő korához mérve. Midőn értelme fejlődik, magyarázd meg neki az Isten végtelen főkélyeit, főképp irántunk való legszentebb atyai szerelmét s jóságát. Figyelmeztess, hogy az Isten atyai szerelméből van mindenünk, hogy ő nélküle nem is léteznénk, sőt, minden munkánk s fáradozásunk mellett bár, semmire sem mehetnénk; hogy ő kormányozza s őrzi életünket, vagyunkat, ő adja az áldást munkánkra, szóval, hogy csak ő benne élünk, mozgunk és vagyunk. Hanem mindezt ugy add elő, hogy a gyermek gyenge elméje fölfogja, szíve pedig érezze. Például, mikor az apja kimegy a szántóföldre, hogy megtekintse veritékes munkája gyümölcsét, az aranykalászkban hullámzó termést, valljon érette már az aratásra, menj csak vele te is, vidd ki magaddal azt a kedves kis eselédet is s beszélj hozzá ilyformán: Nézd gyermekem, ez a mi drága kinesünk; ebből áll főjvedelmünk, ebből elégítjük ki kötelek tartozásainkat, ebből nyerjük táplálékunkat, ruházatunkat. S ezt a jó Isten adta nekünk; apád munkálkodott ugyan körülte, veritékezve forgatta a földet, tagjait sokszor meglankasztotta a hőség s erős munka, kezén keménynyé tört a bőr s olyanná lett, mint az eke szarva, melyhez reggeltől napestig tapadva volt; de mégis anynyi fáradságos munka után semmit sem arathatnánk a jó Isten áldása nélkül. Ha ő nem adott volna annak idejében termékenyítő esőt s növelő napfényt; ha ő nem őrzötte volna vetéskénket a hőségtől, fergetegtől, jégtől, áradástól, pusztító fergektől s egyéb veszélytől; minden fáradozás mellett is termés nélkül maradt volna e föld, s most reménytelenül, leveretve kellene szemközt néznünk az inséggel s nyomorúsággal. Sőt még most is, nézz csak végig rajta, meghajlott, szépen sárguló kalászkokat látsz; pár nap múlva Isten oltalma alatt sarló alá veszszük azokat; de ha e pár nap alatt jóságos égi atyánk megvonná tőlünk áldását s oltalmát, nem lenne, mit aratnunk. Egy forró nap öszszesütheti, egy árvíz lerombolhatja, egy jégzápor tönkre verheti. Így látod, gyermekem, mindenünk, de mindenünk így van, a jó Isten áldásából van; kezdve a dús gazdag kinesétől le egészen a barna kenyérkéig, melyen a fanyalgó koldus tengődik, mindent az ő áldásából nyerünk. Csak a munka a miénk, de az áldás az Istené. — Így figyelmeztetve gyermekedet Istenünk áldáskegyelméire, kapsz föl üdvös leczkét az üdvös oktatáshoz. Mondd neki: Tehát, fiaeskmám, legszentebb kötelességünk, hogy jóságos égi atyánk iránt hálások legyünk. Légy ilyen te is, hálald meg az ő jótéteménye malasztos áldásait. A mit atyád és én

bölesödtől fogva veled tettünk s még ezután teendünk; a falatot, melyet szádba adtunk, a ruhácskát, melyet rád akasztottunk, az ápolást, melyben részesítettünk, mindezt a jó Istennek köszönd meg; mert mi őtől nyertük s csak eszközök voltunk az ő jóságos kezeiben, midőn téged tápláltunk s neveltünk. Az ő atyai gondviselése nélkül csak egy óráig sem voltunk volna elégségesek téged gondozni, oltalmazni; sőt egy szálla, egy hajszál, egy csuszómászó bogárka megfeszíthatott volna minket föléd, kedves szülőtem. A jó Istennek pedig csak ugy adhatsz ám méltó hálát, ha őt buzgón tisztelod, szereted, szent nevét imádod, hozzá szívesen imádkozol s az ő szent parancsait híven megtartod, vagyis ha a jót szereted s követed, a gonoszt pedig gyűlöled s kerülöd. Így hálald meg a jó Isten áldásait, így várhatod bővebb jótéteményeit; mert ő végetlenül szent és igazságos, csak a jót jutalmazza, a gonoszt pedig előbb vagy utóbb, egy- vagy másképen, de bizonyosan megbünteti. Azért én is azt mondom neked, szülőtem, a mit az öreg Tóbiás mondott az ő fiának: „Életed minden napjaiban tartsd elmédben az Istent, s őrizzkedjél, nehogy valamikor a bűnbe beegyezzél. El ne hagyd a mi urunk Istenünk parancsait, így lesz, hogy ő sem fordítja eltőled kegyes arczát. Őt áldjad, magasztaljad mindenben s mindörökké. Akár eszel, akár iszol, akármi egyebet eszelepsz, mindig az Isten dicsőségére irányozd: így lesz veled az ő kegyelme, így kíséri életedet, még a viszontagságok közt is az ő oltalma s áldása.”

„Jó hógom, ha így oktatod gyermekedet, s az oktatást jó példával támogatod: fölneveled szívében a vallásosság áldásvirágját s fölépited a jámborság bástyáját; de egyszersmind idején korán elveszed fáradozásod legédesebb jutalmát. Ilyen oktatás mellett ártatlan korában fogja gyermeked az Istent ismerni és hálás hit érzelmével szeretni. Talán ily malasztos oktatásod közben megkondul a déli vagy esti harang, s imára hívja a jámbor lelkeket; s ha az apja leemel kalapját, hogy veled együtt áhitattal mondja el az „Angyali üdvözetet”: a kis fiu örömmel fogja követni példátokat. Ily oktatás után nem kell őt hajtani, riasztani; a szülői szeretet hangján mondott leczke szívéhez szölt, meg is ragadt ott; tehát ő is magasztos kezelemmel indul szülői után, s jámbor egyszertiségében oly édes ömledezéssel fog imádkozni, hogy a mennyei atya is kedvtelve néz le kegyelme trónjáról a buzgó ártatlan szívre, a ti szívetek pedig, midőn a jó nevelés ily áldásgyümölcsét látjátok, olyan örömben áradoz, melynek boldogító érzete többet ér a fél-világ birtokánál.”

(Vége követc.) J a k a b szomszéd.

Katholikus hitelet.

Pest, sept. 15. Tegnap szívemelő egyházi ünnepélyen voltunk jelen. Ugyanis e hónap második vasárnapja lévén, az oltáregylet havi isteni-tiszteletére menénk; de mily nagy vala meglepetésünk, midőn már 9 óra után a harangok zugtak s az egyleti igazgató teljes egyházi segédlet kíséretében a templom ajtajánál állott. Csakhamar mintegy 700 főből álló processio jöve az egyetemi templom felől. Ezek soroksári oltáregyleti tagok voltak, kik buzgó plebánosokkal az imádandó Oltári-szentséget dicsőítő szép ének közt léptek az egyleti templomba. Itt plebános az egyleti igazgató által szokott egyházi ünnepélyvel fogadtatván, a gyönyörűen fölékesített oltárhoz vezettetett, hol a ciborium kitétele mellett három „Miatyánk”-ot s „Üdvözet”-et és egy imát a legfőbbesebb Oltári-szentségről imádkozván, „Szent vagy Uram”-elénekése után áldást adott; mire pár perc múlva a predikáció kezdődött. A teljes óráig tartó tartalomdus predikációban, mely a bold. szűz Máriát a jászol mellett, a kereszt alatt s dicsősége trónján állita szemünk elé, igen ügyesen tudta az egyleti igazgató hallgatóit az egylet sz. ezéjainak előmozdítására serkenteni. Predikáció után azonnal elkezdődött a lélekemelő sz. ének, melynek elzengedése között lépett az egylet-igazgató segédletével az oltárhoz. A kitett Oltári-szentség mellett énekes szent mise alatt közel hetvenen járultak az Ur asztalához: közöttük több mint fele soroksári volt. A sz. mise után élénkelte gyönyörű Mária-ének után pár perczel tizenkettőt harangoztak. Délután, a 3 órakor tartott letenye után, kitett Oltári-szentség előtt zármat mondott a buzgó plebános ur, mire az egyleti igazgató által a templom ajtajáig kísértetvén, jó hiveivel a

loretomi letenye elzengedezése között utnak indult. Adjon az Ur minden községnek ily lelkes papot, minden papnak ily jó híveket s nekünk nagyvárosiaknak minél többször ily épületes példát!

Székesfehérvár, aug. 31. A legfölségesebb Oltári-szentség folytonos imádásának és a szegény templomok fölszerelésének eszméje — mely eredetileg külföldön a jámbor katolikusok szívében keletkezett — három év óta édes hazánkban is nagyszámu hívek keblében viszhangra talált, kik az Oltári-szentségben csodálatosan nyilvánuló isteni szeretetet a legnagyobb lelki öröm és vigasz forrásának tekintvén, mint a legmértősebb szentség buzgó imádói elhatározzák: akként osztani föl imádásukat, hogy abban egymást öránként fölvaltva, az Ur szünet nélkül magasztaltassék és hogy az egész ember részt vegyen az Ur iránt tartozó hódolatban, az isteni-tisztelet fényének emelésére adományait, idejüket és munkájukat fölaldozzák. — Alig alakult meg e magasztos — el céljára országunk fővárosában Cziráky Ludovika grófnő ő execa védnöksége alatt az egylet, azonnal édes hazánk egyéb részeiben is keletkeztek fiókegyletek. Ily fiókegylet ősi városunkban és a vidéken is megalakult. Így Szár községben az egylet a buzgó helybeli plebános és címz. kanonok ur lelkes működése által már több mint 80 tagot számlál, és nincsen óra, melyben az Ur szentélyében nem találhatnék egy-két tag, az Oltári-szentség imádásába elmerülve. — Ezen, Székesfehérvárt megalakult és szép virágzásnak indult egyletnek isteni-tisztelete egy év óta a papnöveldei templomban nt. Huszár Károly püspöki titkár ur által tartatott, aug. 31-kén pedig a sz. Ferencz-rendiek templomába tétetett át. Isten dícsőségeért és a szent hit élesztéseért lángoló Splényi Paulina bárónő ő mlgának sikerült 400 o. é. frtot összegyűjteni a végre, hogy az oltáregyletnek havi isteni-tisztelete városunkban megörökíttessék. A 400 frtnyi összeghez járulók ezek: Farkas Imre székesfehérvári megyés püspök 20 frt, gr. Cziráky Jánosné 50 frt, b. Splényi Henrik és családja 50 frt, gr. Zsigray Fülöp 100 frt, Marich István David 10 frt, Marich-Kray Francziska bárónő 10 frt, Fehérvári-Csörghő Amalia 4 frt, gr. Bombelles-Hunyady Francziska grófnő 5 frt, gr. Eszterházy Lászlóné szül. Oreczy Erzsébet bárónő 5 frt, Kopesányi Benedek, kegyes-tanító-rendű áldozár 1 frt, Matska János theol. tanár és papnöveldei aligazgató 5 frt, Molnár János sárpentelvi pleb. 1 frt, Strázsa Mihály sárkeresztúri plebános 1 frt, Juraszek Károly nagy-lángi plebános 1 frt, Acs József füleli plebános-helyettes 50 kr., Reitmann Venczel alapi plebános-helyettes 50 kr., György Béla kálozi káplán 50 kr., Feld Antal polgárdi udvari káplán 1 frt, Havelka Antal abai plebános 1 frt., gr. Batthyány Lászlóné, szül. Festetics Zelina grófnő 10 frt, gr. Festetics Vinczéné, szül. Wenkheim bárónő 5 frt, gr. Batthyányi Imréné, szül. Majláth Erzsébet grófnő 5 frt, Farkas Ferencz címzetes püspök 5 frt, Nyirák Ignác kanonok 5 frt, Pauner János kanonok 5 frt, Venosz Imre kanonok 10 frt, N. N. 10 frt, Limbek János kanonok 12 frt, Pellet Sándor esperes és esikvári plebános 3 frt 50 kr., Rupf Vilmos tanár 1 frt, Király Ferencz tanár 1 frt, Nedeczky-Bernrieder Aloisia 5 frt, Kovács-Nedeczky Mária 5 frt, b. Bajzáth György és neje 20 frt, Kempelen-Bajzáth Agnes bárónő 1 frt, b. Bajzáth Valeria 1 frt, b. Bajzáth Francziska 1 frt, egyvalaki I.-Sz.-Györgyön 1 frt, Kness Karolina 1 frt, Kegl-Körmeny Mária 10 frt, Títez Róza 10 frt, gr. Bombelles Lajos 5 frt, Nyáry Anna 1 frt.

A főnebb idézett napon az énekes sz.-misét maga a szerzet lelkes főnöke ft. D a n k Agap atya a mlgos megyés püspök ur jelenlétében tartotta. Az evangéliom után pedig az egylet fáradhatlan igazgatója nt. T r a u w e i n János kegyes tanító rendű áldozár ékes és tartalomdu beszédet tartott a nagy számmal összeseregelt hívekhez ezen igék fölött: „Szeressed a te Uradat Istenedet egész szivedből, egész lelkedből, minden erődből és egész elmédből“ (Máté 22, 37). — Nagy megindulást gyakoroltak a szent beszéd második részében a tisztelt szónok ur által elősorolt példák: hogy némely városokban az oltáregylet tagjai a beteghez szentséggel menő áldozárt égő gyertyákkal kísérik, másból meg nagy-pénteken az Ur koporsóját égő fáklyákkal őrzik, és így Megváltójok iránti hálaadóját lerójják. Lelket átható jelenet volt még, midőn a szent mise végével a ft. szerzet-főnök rövid beszédben előadta, hogy pápa ő szentsége áldását az oltáregylet tagjainak általa küldé meg. — Délután a szentség kitétele mellett letenye tartatott, mely alkalommal nt. Traut-

wein János ur német beszédet tartott. Az előadottaknál fogva föl vagyunk jogosulva hinni és reményelni, hogy e következményekben nagyfontosságú egylet nálunk szép jövőnek néz elébe; de csak az isteni kegyelem által; mert igazak maradnak mindenkor sz. Pál apostol szavai: „Sem az, a ki plántál, sem, a ki öntöz, valami, hanem csak Isten, ki növekedést ad“ (I. Kor. 3, 7.)
M a t u s k a János.

Esztergom, aug. 16. Ki az, ki még nem ismeri Nosztrát?

Ki ne hallott volna már valamit az egykoron híres nosztrai pálosok zárdájáról, melyet I. Lajos királyunk építtetett, benne gyakran mulatott, s melyben sokszor, a történet tanúsága szerint, 300 szerzetes lakott s zengedezett dícsőnek az Urnak? Mely honfi, különösen mely honthi lakos, ki mitse tudna az 1836. ugyanott, azon honthegyei fölkelő nemes katonáknak, kik e század elején viselt franezia hadjáratban megsebesítve, oda, mint tábori kórházba vitetve, ott elhunytak, a megye által eme vitézeknek emelt emlékszóborról? Ki az, ki mitse tudna Nosztráról, mint a jelenkori bünös nők fegyházának helyéről? Ki mindezeket nem tudja, menjen, nézze meg Nosztrát s nem csak az elsoroltakat fogja megtanulni, de akad még ott olyasmire is, mit talán másutt hasztalan keres. Utja igen egyszerű. Szobig vasuton vagy gőzhajón jut oda az utas, onnét pedig Nosztráig egy kurta mér-földnyi utat koesin, vagy magunkként passióból, gyalog is megtehet. Minket részint a mult történet emlékeinek megtekintése, részint a jelen nevezetességeinek megismerése vonzott oda.

Reményeink teljesedésében esalatkoztunk, a mennyiben a jelen és mult főnevezetességét, az egykori híres, s jelenleg női fegyháza alakított monostort csupán kívülről tekinthették meg, belső megtekintése az e végre különösen kieszközölt helytartósági engedély nélkül senkinek sem engedtetvén meg. Mit azonban a felsőbb rendelet szigorja tőlünk megtagadott, pótolá azt a lelkieken itt talált és élvezett gyönyör, nemkülönbén a táj szépsége s regényessége által nyújtott élelet.

Szóbtól mintegy 3/4 órai rövid gyalogolás után elérünk a nosztrai magaslatra, honnét a többnyire erdős bércek övezte kies völgy kellő közepén fekvő Nosztrára valóban festői látvány nyílik, különösen annak, a nézővel szemben álló hegyen pompázó kisdélváriajára, s ettől balra szintén a falun kívül eső, két alacsony toronnyal ellátott, szorosban a fegyház mellé épült egykoron zárdá, most plebániatemplomra, melyhez délkeletnek a 700 tót ajku lelket meghaladó helység terül el.

Sokáig esüngtem ezen látványon; eszembe jutának eltörtült magyar szerzetünk dícső tettei, hírneves egyénei, feledékenységnek soha át nem adandó érdemteljes multja; merengve a kies táj fölött, igen józslésűnek találtam I. Lajos királyunkat, ki e helyet választá mulatóhelyének; képziletem szárnyain végig repültem az itt királyi pompával rendezett multságokon, a midőn melázásomból vándortársam riasztott föl továbbhaladásra intő szózata által.

A jó benyomást, melyet a leirt magaslatról a vidék bájos szépsége reánk tett, folytatá, illetőleg növelé az izletesen megújított s belül gazdagon megaranyozott templom megtekintése. E templom Mária mennybefölvételének emlékére lévén szentelve, épen bucsura, mit a két tornyon kitzított lobogó hirdete, jövőnk oda, hol megérkeztünk már nagyszámu ajtatoskodókat találtunk. Két esztendeje annak, hogy e templom megújított esimes mézében diszlik. Mellözve jelenleg a nagyszerű megújítás részleteit, csak a templomban uralkodó tisztaságot, rendet, pontosságot és ajtatoszágra ragadó hangulatot emeljük ki, mely tekintetben Nosztra sok lelkipásztornak mintául szolgálhat.

Nagy-boldog-Asszony ünnepének előestéjén tót ajku leánykák a legszebb magyar kiejtéssel énekelték el a b. Szűzről nevezett loretói letenyét, melynek végeztével, mintegy harmincz, fehérbe öltözött leány égő viaszgyertyával kezében járta körül ft. K r o t k y József szeretett lelkipásztoruk vezetése és igazgatása alatt a fölöttart s a templom többi részzeit, énekelvén e közben többféle tót, német és magyar énekeket.

Másnap (aug. 15.) több ezerre menő ajtatos hívő sereg jelent meg közletről s távol vidékről az ünnepélyre, s részestül az e napra ottan engedélyezett teljes bucsuban. Délután ismét az érintett leányok éneklék deakul a vecsernyét s a „Tantum ergo“ és „Genitori“ szokásos szövegét. Záradéku énekeltetett a 112-ik szoltár „Laudate pueri Dominum“ szintén deak szövegben. E

szép szokás csak az új lelkipásztor itléte óta divik, ki önmaga fáradozik ezen és másnemű ajtatos énekek itteni meghonosításában. Hasonlóan a temetéseknek szokásos „Venite” és „Benedictus” szintén az egész nép éneklé, mi által az egész népség bensőbb részt vesz a sz. szertartásnál.

Láttuk továbbá Nosztrán azon, a mostani időben ritka jelenséget, hogy, midőn Ur-fölmutatásakor a torony harangja megkondult, a faluban bárhol levő és bánaenyire elfoglalt egyének térdre esve messze a templomtól is imádják az Ur Jézust.

Ugy hiszem, nem főgök a hízelgők sorába számíttatni, ha állítom, hogy éltém legelvezetesebb napjai közé sorolandom a Nosztrán töltött két napot, hogy itt olyakat láttam és hallottam, minőket eddig sehol sem, úgy, hogy magamra nézve elmondhatom, miszerint Nosztrán lenni annyi mint imádkozni, ajtatoskodni.

Szent-Antal, aug. 17. Édes anyánk a bold. sz. Szűz ünnepén kívül egy szívemelő jelenetnek volt tanúja aug. 15-én Somorja város kath. községe, a midőn egy evang. hajadon, szabadon meggyőződését követve, régen ápolt óhajta szerint a kath. egyház kebelébe nt. R és e ly Mihály helybeli jeles, községe által szeretett lelkész által fölvetett. Magasztos hivatását lelki ihlettel fogván föl a buzgó lelkész ur egy az egybegyült népnek és a hajadonnak fogalmihoz alkalmazott beszédet tartott, kenetteljes szavakkal fejtegetvén, hogy egyedül a kath. vallás az, mely az emberi kebelben nemesebb vágyakat képes ébreszteni; egyszersmind szívére kötő fogadásának lelki-meretes megtartását az anyai lelki örömmel az egyházba visszavágyó hajadonnak, ki, mint maga nyilvánosan bevallá, lelki nyugalmat nem talált, míg vissza nem térhetett Jézus anyaszentegyházába. Isten sz. lelke erősítse és tartsa meg állhatatosan hitében!

Juhász Gyula.

Csongrád, aug. 18. Csak röviden akarok szólni két nappal, aug. 15- és 16-áról. Aug. 15-ike azért nevezetes, mert e napon tartja városunk esinos belsejű plebániatemploma védszentje ünnepét. Buesu vala nálunk ezen a napon, még pedig nem kis szerű; mert a környékünkön lakó kath. testvéreink feszületeket és lobogókat tartva kezeikben s Istent és Máriát dicsőítő énekek zengedezése között oly nagy számmal összegyűlekeztek, miszerint városunk tömve lett istenes zarándokokkal. Tíz óraker megkezdett az ajtatos körmenet, mely a legfényesebb pompával szentegyházunk meglehetősen tőségén, az összegyűlt ajtatoskodók sokasága miatt csak is szorongva ment végbe. A körmenet alatt buzgó lelkipásztorunk a legméltóságosabb Oltári szentséggel, melyet díszes mennyezet alatt, égő fáklyák, számtalan zászlók és lobogók környezetében vitt, a világ négy részére áldást adott, mi alatt a nép térdre borulva imádtá az Oltári szentségben elrejtett Istent embert. A harangok zugása és a morszarak üdvölvése nagy mértékben növelte az ünnepélyt; istenitisztelet után pedig a jámbor zarándokok eltávozásának tollunk városaikba. — A másik nap, melyről szólni akarok, aug. 16-ika. Ez meg azért nevezetes nálunk, mert sz. Rókus napja. E napon tartja városunk a belvárosi templom védszentje ünnepét. Ez az ünnep, bármely napra essék is, ősi szokás szerint keresztényhez illő módon ületik meg. Mivel az ünnepek péntek és szombat napokra estek, ez okból városunk buzgó népe minden zajos mulatságtól megvonta magát, istenes könyvek olvasása közt töltvén az említett ünnepeket. Isten és az ő sz. anyja tartsa meg népünket továbbra is szent buzgalomban!

Szappanos János, elemi tanító.

Szilágy-Somlyó, aug. 20. Aug. 15-ike Nagy-bold. Aszszony napja nálunk templom ünnepe volt. Az ünnepet nagyban emelé egy hely. hitvallásnak hitletétele, ki mindazon hit- és erkölcsi tanokat magáénak vallá az oltár számolyánál, melyeket kisdedeink a kereszteléskor vallanak a keresztutnál. Ez által Istennek kötelezte le magát, hogy parancsainak hív megtartása által égi üdvét eszközölhesse. Engedje Isten!

Fényesen tartatott meg nálunk apostoli királyunk születésnapjának előestéje, az egész város lehetőleg fényesen kivilágitatván. A többi közt feltűnő volt fölséges urunk arezképe „Viribus unitis” aláírással a város házánál; a megye házánál egy gyönyörű transparent mutatá a királyt és hazát, alkalmas jelmondatokkal; az ős Batoryak régi romvárában pedig bengali tűz föllobogása visszavarázsolta lelkünket könyvekre indító dicső

multunkra. Másnap a királyok örök királyának mutatók be egész alázattal a szent miscáldozatot édes hazánk fölséges fejének bölcs boldog kormányzásaért, a „Teged, Isten, dicséretünk” hálaének előrebocsátásával. — Ma pedig sz. István dicső királyunknak ültük ünnepét. Mily jól esik szívünknek vallásos buzgósággal közeledni nagy királyunk szent szelleméhez, melyet mintegy lélekben föltámadni képzelünk. Órhegyi.

Szent-László-társulati ügy.

Pest, sept. 14. A Szent-László-Társulat elnöke Lovics József érsek ő exca az alább az „Adakozások” cz. rovatban közölt kimutatást kezéhez vevén, a következő levelet intézte kalocsai érsek ő excajához:

„Nagyméltóságú Kun s z t József kalocsai érseknek! Hálateltem vettem excaádnak fenbecsü levele kíséretében a Sz. László-Társulat számára a megyebeli tagok részéről egybegyült s összesen 380 o. é. frtot tevő egy évnegyedi áhitatos adományokat, szívből örvendve excaádnak, hogy ezen szép összegben, a főmegyejebeli hívek kath. érzelmének ezen épületes nyilatkozásában, valamint saját főpásztori buzditásának s magasztos példájának, úgy derék papjai tevékeny buzgalmanak is fényes eredményét szemlélheti, — egyszersmind esedezve, miszerint társulatunk érdekeit jövőben is pártolni s gyámolítani kegyeskedjék.

Az újságlapokon kívül hozzám sok oldalról érkezett levelek is hirdetik azon figyelenreméltó nagyszerű mozgalmakat, melyek keleten az ottani különféle vallásu, fajú s osztályu szakadároknál a kath. egyház irányában jelenleg mutatkoznak, s melyek legközelebb Syria s Palestina vidékein is több ezer örmény és görög szakadár áttérését szülik. Mindez igazolásaul szolgál a különféle tudósítók abbéli bizalmának, hogy az ottani már fejérlő mezőkre nézve közel állanak az aratás napjai, s úgy látszik, mintha az Ur ama vidékeken akarná egyházát megvigasztalni azon szorongattatások közt, melyekkel, mint időnkint szokta, jónak tartá őt ma is próbálni, edzeni s tisztítani.

Uj nagyfontosságú ok ez, a Sz. László-Társulat folytonos gyarapodását óhajtanunk, miszerint, ha majd ama szép remények valósulandanak, társulatunk képes legyen eme távolvidéki új megtértek szükségéinek enyhítéséhez nagyobb mérvben is járulni s éreztetni velők azt, hogy megtérésökkel szerte az egész földkerekségen lakó kath. hívek testvérei lettek, s mint ilyenek jogosítva vannak részünkről is igénybe venni azon munkás keresztény szeretetet, mely, habár a szükségködőben, minden más tekintetet mellőzve, általában csak embertársat s felebarátot lát, de hitsorsosai iránt a fenálló szent rokonság viszonyánál fogva különösb részvétre köteles az apostol azon intése szerint is: „Dum tempus est, operemur bonum ad omnes, maxime ad domesticos fidei.”

Excaádnemes szíve s irántami barátsága kezeskedik az iránt, hogy ezen ömledezésimet méltánylani is, menteni is fogja. Többire stb.”

Különfélék.

— Ö es. s apost. királyi Felsége a györmegyei Csanak helység tűzkárosult lakói közt 500 frtot, a belényesi tűzkárvalottak közt pedig 1000 frtot osztatott ki.

— R a n o l d e r János veszprémi püspök ő exca a kaposvári iskola alaptökéjének növelésére államkötelezvényekben 6000 o. é. frtot nagylelkűen ajándékozni méltóztatott.

— F a r k a s Imre székesfehérvári püspök ő mlga f. é. sept. 5-én ünnepelte első sz. miséjének ötvenedik évfordulati napját. Mi, kik a kegyes főpásztornak számos tisztelőihez kegyeleti tisztetéssel és fiúi szeretettel a legbensőbbben csatlakozunk, a Mindenhatótól a leggazdagabb mennyei áldást kívánjuk ő mlga életére. Sept. 5-dike azon oknál fogva is emlékezetes, mert ő mlga e napon vétetett föl a székesfehérvári püspöki megyébe, e napon mutatá be első sz. miséjét az egek Urának és e napon praecónisáltatott megyés püspökké Romában. Kifogyhatlan jötekonyságát fényesen kitüntetik a következő adatok: a mindennap sürűen jelentkező s megvigasztalt szegényeken kívül minden hó első napjaiban 140—150 szükölködő részestül alamizsnában; huszonhét esztendő folytán mintegy 54,000 frtot

szegényekre s jó czélokra, 45,000 forintot pedig plebániák állítására, egyházi ruhák beszerzésére, alapítványokra és szerencsétlenek fölségelésére fordított; legközelebb pedig, mielőtt Mária-Czellbe utazott, 5000 forintot küldött a ft. káptalannak a következő czélokra: 1000 forintot a fehérvári székes-egyház alapítványtökéjének gyarapítására; 1000 forintot a megyebeli segédlelkészek számára; 1000 forintot az elaggott papok javára; 2000 forintot pedig pápa ö szentségének.

— Gróf Széchenyi Pál, és neje, Andrássy Eliza grófhölgy a somogy megyei Lábod helységnek valódi vigasztelmei, kiknek figyelmét nem kerüli el semmi, mi figyelemre méltó. A nemes gróf nem csak a lábodi lelkészi és iskolatanítói hivatalt dotálta nemeslelkűleg; de a tűzkárosultakkal is érezeti nagyszívűségét. A magas grófnő pedig a falu nólakosságát zárja nemes figyelmébe. Béréseinek leányait, szám szerint tizenhetet, nemrég magához hivatá, az általa vett ruhaneműkből szabott nekik öltönyt, és ezt sajátkezűleg meg is varrta. Az ég dobogtassa soká az ily nemes szívét, melyet tisztá szeretet lelkesít!

— Rómer Flóris, sz. Benedek rendű áldozár s a pesti kir. gymnasium igazgatója Maczonkán, Heves megyében egy, 1650 évi magyar köriratu harangot talált, Mátra-Verebélyen — Nógrád legszélén — pedig egy másikat majd 50 évvel régiebbet, következő fölirattal: MISERICOR. D. I. C. A. 1.6.05. GAG. GERGEL VEREBELI HARANG. — Ez talán a legrégebb magyar feliratu harang.

— Nt. Mendlik Ágoston, pécs megyei áldozár legközelebb előfizetési ivatek bocsátott szét „Házasulandók tanításá” cz. munkájára. Előfizetési ár 60 kr. Készséggel ajánljuk az előfizetési pénz kézbesítésére, ha t. olvasóink az illető összeget szerkesztőségünkhez bérmentesen beküldik. A munka bolti ára 1 o. é. frt. Egyik közelebbi számban e munkából mutatványt akarván közölni, azt addig is a t. plebános urak figyelmébe ajánljuk.

— Illetékes helyről fölszólítatunk a 37-ik számban foglalt egyik tudósításunkat oda módosítani, hogy veszprémi püspök ö execja bérnálási körútjában nem Zalaegerszegen, hanem Sümeghen a város szegényei közt 100 o. é. forintot szétosztani méltóztatott.

— A eisterei rend egri kath. gymnasiumának „Tudósítvány” a szerint a mult 1861-iki tanévben e jeles intézetbe járt 402 rom. kath., 10 gör. kath., 1 ág. vall., 31 izraelita. Az év folytán kiosztott ösztön- és segélydíjak s jutalmak összege tesz 6752 frt 7 krt o. é. és 36 db. es. aranyat. A tudósítvány nagybecsű dolgozatot hoz az „egri gymnasiumi tanuló ifjuság ösztöndíjai, jutalmai s ezek alapítói”ról, név szerint Szepessy Ignác báró és Bartakovics Béla egri érsek ö execján kívül, Handler, Fuchs, Csomortányi, Kovács, Rajner és Lósán főpapok alapítványait ismertetvén.

— A Jézus-társasága kalocsai érseki, eddig öt osztályu gymnasiumában 1861-iki tanévben volt összesen 192 tanuló, a sz. István királyról nevezett gymn. növeldében pedig, ha nem hibáztunk a kiszemelésben, volt 35 növendék. Megemlítésre méltó, hogy számosan résztint az erkölesi viseletért, résztint a tanulásban kintintetett szorgalomért megjutalmaztattak.

— A budai kir. egyetemi gymnasiumban a le folyttanévben volt 280 rom. kath., 2 gör. kath., 14 nem egyes. gör., 4 ágost. vall., 1 hely. vall. és 9 héber tanuló.

— Figyelmeztetés. Alulirt tisztelettel kéri a „Mindent Jézusért” czimű fordítványra aláíró urakat, hogy az ivatek ezután már ne Bajára, hanem Varbóra Nógrádmegyében (u. p. Balassa-Gyarmat) sziveskedjenek küldeni. Pest, sept. 3. 1862. Bodnár Zsigmond, esztergom megyei áldozár.

Minden félreértés elkerülése tekintetéből ezennel kijelentetik: hogy, a kik társulati könyveket — 10 o. é. frt erejéig — a társulati ügynökségnél kész pénzen vásárolnak, 25° o-ban, a társulati könyvkereskedőnél pedig hitelben vevők ugyanott 10° o-ban részesítettnek.

A Sz. István-Társulat ügynöksége.

Adakozások.

A Szent-István-Társulat által Pesten szerzendő házra: frt. kr.
Weisz Bernát Ferencz . . . . . 30 —

A Szent-László-Társulatra: frt. kr.

Kalocsai érseki megyéből apr.—jun. A kalocsai felső kerületben: Bátyán tagdíjak fejében 7 frt 20 kr., Duna-Patajón tagdíj 26 frt 87 kr., Miskén tagdíj 72 kr., perzselypénz 2 frt 10¹/₂ kr., önkénytes adomány 1 frt 15 kr., összesen 3 frt 97¹/₂ kr. Dusnokon tagdíj 72 kr., önkénytes adomány 1 frt, összesen 1 frt 72 kr. Fajszon tagdíj 90 kr., perzselypénz 18 kr., összesen 1 frt 8 kr., Foktún tagdíj 2 frt 16 kr., perzselypénz 40 kr., összesen 2 frt 56 kr. Szent-Benedeken tagdíj 72 kr. Lakon tagdíj 72 kr. Az egész összeg 44 84¹/₂

A kalocsai közép kerületben: Szent-Istvánon tagdíj 1 frt 98 kr. Sükösdön tagdíj 4 frt 38 kr., perzselypénz 1 frt 26 kr. Hajoson tagdíj 1 frt 62 kr. Császártöltésen tagdíj 1 frt 80 kr., perzselypénz 1 frt 4 kr. Keczeleu perzselypénz 1 frt 41 kr. Vadkerten perzselypénz 1 frt 6 kr. Kisköröson tagdíj 1 frt 62 kr. Akasztón tagdíj 1 frt 98 kr., perzselypénz 50 kr. Az egész összeg 18 65

A kalocsai alsó kerületben: Baján perzselypénz 2 frt. Baracsán tagdíj 3 frt 42 kr. Báthmonostoron tagdíj 3 frt 24 kr. Csatalján perzselypénz 1 frt 20 kr. Dautován perzselypénz 2 frt, önkénytes adomány 5 frt. Gákován perzselypénz 8 frt. Garán tagdíj 6 frt 30 kr., perzselypénz 2 frt 10 kr. Kolluthon perzselypénz 1 frt 44 kr. Szántován tagdíj 5 frt 4 kr., perzselypénz 1 frt 46 kr. Vaskuthon perzselypénz 1 frt 40 kr. Összesen 42 60

A bácsi felső kerületben: Sziglevecza-sz. Ivánon tagdíj 17 frt 30 kr. Philippován tagdíj 70 kr. Bezdánban önkénytes adomány 6 frt. Apathinban tagdíj 12 frt. Doroszlón tagdíj 1 frt 8 kr. Összesen 37 8

A bácsi közép kerületben: Hodaághon tagdíj 2 frt 16 kr. Bácsujfaluán önkénytes adomány 2 frt. Bogojeván tagdíj 69 kr. Novoszellón önkénytes adomány 45 kr. Összesen 5 30

A bácsi alsó kerületben: Csében tagdíj 36 kr. Bukinban tagdíj 1 frt 50 kr. Ökérén tagdíj 2 frt. Obrováczon tagdíj 1 frt 40 kr. Kuczurán perzselypénz 24 kr., önkénytes adomány 1 frt 16 kr. Futtakon tagdíj 70 frt 20 kr. Összesen 76 86

A tiszai felső kerületben: Almáson tagdíj 11 frt. Mélykuton tagdíj 8 frt 46 kr. Kumbaján tagdíj 1 frt 40 kr. Katymáron tagdíj 7 frt 90 kr. Jankováczon tagdíj 5 frt 40 kr. Összesen 34 16

A szabadkai kerületben: Hegyesen tagdíj 9 frt, perzselypénz 1 frt. Csantavéren perzselypénz 1 frt 30 kr. Szabadkai szent Györgyi plebániában tagdíj 40 frt. Omoroviczán perzselypénz 32 kr. Pacséron perzselypénz 20 kr. Szabadkai szent Rókus plebániában tagdíj 8 frt. Bajsán tagdíj 2 frt 51 kr. Topolyán perzselypénz 72 kr. Összesen 63 5

A tiszai közép kerületben: Csonoplyán önkénytes adomány 16 frt 20 kr. Kernyán tagdíj 1 frt 25 kr., perzselypénz 2 frt 95 kr. Sztanisiton önkénytes adomány 1 frt. Összesen 21 46

A tiszai alsó kerületben: Szent Tamáson tagdíj 27 frt. Martonoson tagdíj 7 frt 20 kr. Zentán tagdíj 1 frt. Moholyon tagdíj 80 kr. Összesen . . . . . 36 —
Főösszeg 379 94¹/₂

Kegyess adományok.

Kupka, szül. Pauer Julianna asszonyságtól Ráczkeveből a pesti lipótvárosi templomra 1 frt, a sz. István-oltárra 1 frt, a jeruzsálemi sz. sirra 1 frt és a chinai gyermekek megmentésére 1 frt.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT: FELELŐS SZERKESZTŐ: SZABÓKY ADOLF.

PESTEN, EMICH GUSZTÁV M. AKAD. NYOMDÁSZ (BARÁTOK TERE, 7. SZÁM).